
Jaarverslag van het Coördinatieplatform van de wateroperatoren van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Jaar 2020

1. Achtergrond

Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 24 april 2014 tot coördinatie van de openbare diensttopdrachten van de operatoren en actoren in de toepassing van het waterbeleid heeft geleid tot de oprichting van een coördinatieplatform.

Het coördinatieplatform bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende wateroperatoren:

- Leefmilieu Brussel;
- VIVAQUA ;
- De Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWV).

Op basis van artikel 7 van het besluit tot oprichting van het Platform werd de Haven van Brussel systematisch uitgenodigd op alle vergaderingen die in 2020 werden gehouden. Het is wenselijk om het besluit in de loop van 2021 te wijzigen om van de Haven van Brussel een effectief lid te maken van het Coördinatieplatform van de wateroperatoren.

De vertegenwoordiger van de Brusselse minister van Leefmilieu neemt ook deel aan de vergaderingen van het coördinatieplatform van de wateroperatoren. Hij/zij neemt officieel het voorzitterschap van dit Platform op zich sinds de wijziging in april 2018 van het voornoemde besluit van 2014 (besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 26 april 2018 tot wijziging van verschillende tariefbesluiten in de watersector).

Het coördinatieplatform heeft *ad hoc* werkgroepen opgericht volgens de specifieke thema's die op regionaal niveau aan de orde komen, namelijk de volgende werkgroepen (WG):

- WG Overstromingen
- WG Kwaliteit van de watermassa's
- WG Carto
- WG Lex
- WG Droogte

Het coördinatieplatform heeft ook één comité per stroomgebied opgericht op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, namelijk de volgende WG's:

- WG Zenne - Neerpedebeek – Vogelzangbeek
- WG Maalbeek
- WG Molenbeek
- WG Woluwe
- WG Geley(i)tsbeek

Opgemerkt moet dat verschillende andere actoren (de wateradviseurs, Brussel Mobiliteit, de Haven van Brussel,...) zijn uitgenodigd voor de WG's die hen aanbelangen.

De thematische WG's vergaderen één of twee keer per jaar en de WG's per stroomgebied komen overeenkomstig het besluit één keer per jaar bijeen.

Van de discussies en voorstellen worden aan het eind van elke vergadering van het coördinatieplatform, de opgerichte *ad hoc* werkgroepen en de stroomgebiedcomités notulen gemaakt.

Al deze documenten zijn voor de leden van het Platform online beschikbaar op het Waterportaal. De notulen van de werkgroepen per stroomgebied worden per e-mail naar de vertegenwoordigers van de gemeenten en de bijkomende deelnemers gestuurd.

Het doel van dit document is verslag uitbrengen over de planning van de verschillende vergaderingen, de inhoud ervan te terug te vinden en voorstellen te doen om de watersector in het Brussels Gewest te verbeteren.

2. Planning

-	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Coördinatieplatform	22/01/2020	-	-	29/04/2020	27/05/2020	24/06/2020	-	-	02/09/2020	07/10/2020	12/11/2020	16/12/2020
WG Zenne/Neerpedebeek /Vogelzangbeek									09/09/2020			
WG Molenbeek						24/06/2020						
WG Woluwe											18/11/2020	
WG Maalbeek	22/01/2020											
WG Geleytsbeek						17/06/2020						
WG Regenwater / Overstromingen												02/12/2020
WG Kwaliteit van de watermassa's		19/02/2020									18/11/2020	
WG Carto	28/01/2020										16/11/2020	
WG Droogte					27/05/2020	29/06/2020			07/09/2020			

3. Samenvatting van de acties en discussies in 2020 binnen het Coördinatieplatform van de wateractoren en -operatoren

In 2020 heeft het Coördinatieplatform verschillende acties uitgevoerd om een gecoördineerd waterbeleid te implementeren.

De gezondheidscrisis heeft een impact gehad op het goede verloop van het Platform. De vergaderingen van februari en maart werden wegens de omstandigheden afgelast.

Het Platform betreurt dat er weinig is gesproken over de aan water gerelateerde doelstellingen van de gemeenschappelijke algemene beleidsverklaring van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering voor de legislatuur 2019-2024.

3.1. Het coördinatieplatform was een plaats van discussie om maatregelen uit te werken en in te voeren voor de bestrijding van overlopen bij stormweer, de bestrijding van overstromingen en de bescherming en verbetering van de kwaliteit en kwantiteit van de watervoorraden:

- Het Platform heeft de frequentie van de lozingen van de belangrijkste overstorten (Paruck, Marly, Zwartebeek, Nieuwe Maalbeek en Fonsny) en de gevolgen van de beperking van het pompen in de zuiveringsinstallatie bekeken.
Bij elke presentatie van de resultaten werden voorstellen voor oplossingen besproken tussen de BMWB, Vivaqua, Aquiris en LB.
Een uitgebreide balans van de gecoördineerde inspanningen van de leden van het Platform moet nog worden gerealiseerd. De eerste bevindingen zijn echter bemoedigend:
 - Vermindering van de volumes met 27% in de Paruck en 62% in de Nieuwe Maalbeek
 - Vermindering van de duur met 56% in de Paruck en 62% in de Nieuwe Maalbeek
 - Vermindering van de frequentie met 30% in de Paruck en 70% in de Nieuwe MaalbeekCijfers gebaseerd op een vergelijking van de waarden in 2020 (vanaf juli voor de Nieuwe Maalbeek) met de waarden in 2013-2018 (2017 voor de Paruck)

Voorbeelden van in 2020 voorgestelde en voltooide interventies waardoor minder werd geloosd:

- Vivaqua: De ruimingswerkzaamheden van de collector op de rechteroever zijn in januari 2020 voltooid en de verhoging van de overstort in juni 2020.
- In het kader van de renovatiewerkzaamheden van het zuiveringsstation Brussel-Zuid heeft de BMWB de grove en fijne zeven bij de ingang van de fabriek vervangen. Bijzondere aandacht werd besteed aan de uitwisseling van informatie in real time om de impact op de Zenne te beperken.
- In het kader van de herziening van de algemene voorwaarden van zijn concessiecontracten heeft de Haven van Brussel aan Leefmilieu Brussel om advies gevraagd over de herziening van de algemene milieuclausules (OV, Water, Lawaai, Bodem, Natuur) die van toepassing zijn bij de gunning van concessies en over de mogelijkheid om specifieke clausules toe te voegen met het oog op een grotere voorbeeldwerking. Dit werk is in 2020 gestart en zal in 2021 worden voortgezet.
- De vergaderingen van het Platform hebben het mogelijk gemaakt om op een gecoördineerde manier de interventies te evalueren die moeten worden uitgevoerd in gebieden met waterproblemen. Bij de moerassen van Ganshoren werd bijvoorbeeld geconstateerd dat het water onnodig door de collector werd afgevoerd, waardoor geulen ontstonden en de collector bloot kwam te liggen. Een ander voorbeeld betreft de lozing van afvalwater in het hydrografische net, die werd vastgesteld in de Vogelzangbeek. Afvalwater loopt momenteel naar de beek en zou moeten worden aangesloten op de BMWB-collector die langs de Wybranlaan en vervolgens de Meylemeerschstraat loopt.

- In 2020 heeft het Platform ook de uitvoering van een procedure ter voorkoming van rechtstreekse lozingen van afvalwater in het hydrografische net besproken, teneinde de rol en de verantwoordelijkheden van elke partij te verduidelijken.
Afwalwaterlozingen in waterlopen zullen sneller als overtreding kunnen worden geregistreerd dankzij de nieuwe rol van 'waterlopeninspecteurs' van LB die door de Ordonnantie Waterlopen zijn aangesteld (met ingang van 1 januari 2020). Dit zijn agenten van het Departement Water die dagelijks op het terrein aanwezig zijn en wier voornaamste doel erin bestaat oplossingen te vinden om deze specifieke verontreinigingen tegen te gaan. Voor de wateroperatoren, met name Vivaqua, is een rol weggelegd bij het vergemakkelijken van aansluitingen op hun net waar dat technisch haalbaar is.
- In de strijd tegen overstromingen is de aanleg van toekomstige stormbekkens nog steeds een belangrijk punt. In 2020 heeft het Platform de methodologie besproken van het bestek voor het toekomstige Molenbeekse stormbekken dat door de BMWB is gepland. Het doel van deze besprekingen was om de gevolgen van alternatieve technieken voor regenwaterbeheer voor het gehele stroomgebied te evalueren om de vereiste capaciteit van het stormbekken te kunnen beoordelen.
Het nieuwe bestek werd door de leden van het Platform nagelezen. Deze nalezing was met name gericht op het leggen van verbanden met een studie naar de mogelijkheden om het water via gedecentraliseerde technieken van de riolering af te koppelen.

De renovatiewerken aan het Belliard-stormbekken door de BMWB zijn in juni 2020 afgerond. Deze renovatie maakte de installatie mogelijk van een regelsysteem op afstand om het dynamisch beheer van de stormbekkens in deze vallei te testen.

- In 2020 werden ook besprekingen gevoerd om een oplossing te vinden voor het perceel dat niet is aangesloten op de riolering van het nieuwe hoofdkantoor van SEAT (Industrielaan).
Er is geen rioleringsnet van Vivaqua in deze zone, maar wel een collector van de BMWB. Alle leden van het Platform zijn het erover eens dat er een oplossing moet worden gevonden zodat er geen afvalwater meer in de natuurlijke omgeving wordt geloosd en dat individuele zuiveringsinstallaties die niet zijn aangepast aan het afvalwater in deze zone worden vermeden. Verschillende mogelijkheden moeten nog worden verkend.
- De lozing van bronbemalingswater in de oppervlaktewateren werd vastgesteld als een gemeenschappelijke doelstelling van de operatoren.
Het nieuwe besluit waterwinning voorziet in een recuperatie van de kosten voor het zuiveren van water dat tijdens werven wordt bemaald, want dit water wordt momenteel in de riolering geloosd, waardoor de hoeveelheid helder water in de riolering en de zuiveringsinstallaties toeneemt. Indien dergelijk water in het natuurlijk milieu kan worden geloosd, dienen dergelijke praktijken te worden aangemoedigd om lozing van helder water in de riolering zoveel mogelijk te voorkomen.

3.2. Beheer van incidenten:

Onopzettelijke verontreiniging van het hydrografisch net heeft aanzienlijke gevolgen voor het milieu en wordt met spoed aangepakt buiten de vergaderingen van het Platform.

Debriefings van incidenten en uitwisseling van informatie ter verbetering van opsporingstechnieken en -procedures worden binnen het Platform besproken. De mogelijkheid om het flowbru-systeem uit te rusten met middelen voor de opsporing van verontreiniging in real time of achteraf () werd besproken voor het geval van de Zenne. Op procedureel vlak werd de melding door de BMWB aan Aquafin en Leefmilieu Brussel van een incident in de waterzuiveringsinstallatie dat gevolgen zou hebben voor het watersysteem, gemoderniseerd.

3.3. De coördinatie van de wateroperatoren leidde tot een betere communicatie met en een verhoogde bewustwording van andere actoren die ook betrokken zijn bij het waterbeheer:

- **Aquiris**

Aquiris is een regelmatig uitgenodigde gast geworden bij de vergaderingen van het Platform. De verbetering van de wateraanvoer (met name de sedimentbelasting en de pomplogboeken) in het zuiveringsstation Noord wordt regelmatig besproken.

- **Brussel Mobiliteit**

In november 2019 heeft de regering het handvest van de verhardingen voor voetgangersvoorzieningen in het Brussels Gewest van Brussel Mobiliteit goedgekeurd. De voorschriften van dit handvest worden herhaaldelijk op zodanige wijze geïnterpreteerd dat geïntegreerd regenwaterbeheer wordt tegengewerkt.

In 2020 vestigde Vivaqua ook de aandacht van de andere leden van het Platform op een studie die het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw (OCW) in opdracht van Brussel Mobiliteit heeft uitgevoerd over het gebruik van asfalt als verharding voor voetgangers.

Daarom willen de wateroperatoren gezamenlijk optreden op dit gebied om de beginselen van geïntegreerd regenwaterbeheer te verdedigen, met name de vermindering van ondoordringbare oppervlakken bij de aanleg van wegen.

Brussel Mobiliteit heeft dit jaar echter aan geen enkele vergadering van het Platform deelgenomen.

- **URBAN**

In 2020 werd vastgesteld dat de contacten tussen URBAN en het Platform van wateroperatoren verloren zijn gegaan.

Het Platform nodigde URBAN niet meer specifiek uit voor zijn vergaderingen en URBAN nam niet deel aan de vergaderingen van de werkgroepen per stroomgebied.

- **Innoviris**

In 2020 heeft het Platform op een gecoördineerde manier gereageerd op de aanbevelingen van Innoviris voor een duurzaam beheer van het stedelijk water in de Zenne en het Kanaal in het Brussels Gewest.

Het Platform stelde vast dat de meeste aanbevelingen worden onderzocht of ten uitvoer worden gelegd.

- **Interregionaal**

Op verzoek van het Platform van wateroperatoren heeft een vertegenwoordiger van Aquafin deelgenomen aan een van de vergaderingen. Het doel was om de strategie, het maatregelenprogramma, de betrokkenheid van Aquafin bij de ontwikkeling van het waterbeheerplan van het Vlaams Gewest, de verschillende rollen van Aquafin en andere actoren in het Vlaams Gewest enz. voor te stellen aan het Platform.

Het was een vruchtbare uitwisseling.

- **Europees**

De kandidaatstelling van Leefmilieu Brussel voor een Europese Green Deal-oproep onder de naam REMOVE inzake de monitoring van persistente en gevaarlijke stoffen in het milieu werd eveneens gepresenteerd.

- **De Brusselse bevolking**

Wegens de gezondheidsomstandigheden moest de editie 2020 van de Brusselse Waterdagen geannuleerd worden. Deze week vormt gewoonlijk een gelegenheid voor de operatoren om in contact te komen met de burgers.

Dit jaar heeft het Platform het nodige gedaan om gecoördineerde antwoorden te geven op bepaalde vragen van burgers via de sociale netwerken.

Om de basis van het Waterbeheerplan 2022-2027 te verbeteren en de betrokkenheid van de burgers (en andere belanghebbenden) op een hoger niveau te tillen, wil Leefmilieu Brussel (met steun van de wateroperatoren) een participatief proces voor de uitwerking ervan opzetten, voorafgaand aan het openbaar onderzoek. De doelstelling bestaat er ook in voorstellen en het engagement van iedereen te genereren voor de verbetering van het waterbeheer in het Brussels Gewest.

In 2020 werd op 26 november de eerste burgerparticipatieavond online gehouden.

De volgende kwestie werd besproken: "Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de klimaatverandering: hoe kunnen we het grondgebied beter wapenen tegen de verhoogde risico's van overstromingen, droogte en extreme gebeurtenissen?"

Er zij op gewezen dat de optimale uitvoering van het proces van burgerparticipatie ook ernstig werd gehinderd door de gezondheids crisis.

3.4. Het Platform heeft de gecoördineerde uitvoering van sommige acties van het Waterbeheerplan 2016-2021 en het volgende WBP3 mogelijk gemaakt:

Wat de evaluatie van de uitvoering van de maatregelen van het huidige Waterbeheerplan en het voorstellen van nieuwe maatregelen voor het volgende WBP betreft, werden de besprekingen na een WG WBP in oktober 2019 bilateraal voortgezet.

Tussen Vivaqua en Leefmilieu Brussel ging het er vooral om de werking van de stormbekkens te optimaliseren, een kaart op te stellen van de zones zonder riolering/waar riolering onmogelijk is om het kader van de autonome waterzuivering te verduidelijken, en maatregelen te treffen voor de bescherming van de waterwingebieden in het Zoniënwoud en het Terkamerenbos. Er werden ook meerdere vergaderingen tussen technische beambten gehouden over de toepassing van het besluit tot regeling van de stormbekkens.

Bij de BMWB werden de acties van het WBP3 voornamelijk uitgewerkt in de WG Kwaliteit van de watermassa's. De kwestie van 're-use' werd ook besproken in het kader van de goedkeuring van een specifieke verordening op Europees niveau.

Er werd ook een specifieke vergadering over de toekomstige maatregelen van het WBP 2022-2027 gehouden met de Haven van Brussel om een voorstel op te stellen voor maatregelen met betrekking tot het Kanaal (naast de WG Kwaliteit van de watermassa's).

3.5. Delen van informatie:

o Instrumenten:

- Vivaqua heeft de verbeteringen van het externe overleginstrument Sigass gepresenteerd. Het externe GIS-platform is sinds 2005 geëvolueerd. Het doel van deze evolutie is de raadpleging gebruiksvriendelijker en veiliger te maken:
 - betere raadpleging met logins;
 - compatibiliteit met tablets en smartphones;
 - Externe mensen zullen in Sigass bijna dezelfde hulpmiddelen hebben als de interne.
- De BMWB heeft aan het Platform meegedeeld dat zij een nieuw instrument (Kikker-software) aan het implementeren is voor het netwerkoverzicht: de topografisch overzichten. Dit wordt op dit moment geprogrammeerd en er zijn plannen om de gegevens te delen. De BMWB werkt al een paar jaar aan topografische overzichten van haar collectoren. Het delen van de resultaten van deze studie zal het Platform in staat stellen om, zodra deze beschikbaar zijn, aanzienlijke vorderingen te maken bij verschillende projecten.

- **Investeringsen:**

Vivaqua en de BMWB presenteerden aan het Platform hun gedane en in de nabije toekomst te verrichten investeringen om lozingen in de natuurlijke omgeving te beperken.

Deze presentaties waren zeer constructief voor de coördinatie van het waterbeleid in het BHG.

- **Uitleg van de BMWB over de technische werking van de mobiele overstort in de Gerijstraat.**
- **Stand van zaken betreffende onweer in de zomer: 9 en 15 augustus 2020**
- **Leefmilieu Brussel deelt regelmatig informatie naar aanleiding van de start van de werkzaamheden voor het openleggen van de Zenne in het noorden van het Gewest**

3.6. Verbetering van de coördinatie tussen de operatoren:

- In 2020 werden verschillende besprekingen gehouden om de monitoring- en analyse-instrumenten van de verschillende belanghebbenden en wateroperatoren te bundelen. Bijvoorbeeld: De Haven van Brussel, Leefmilieu Brussel en de BMWB zijn samengekomen om hun ervaringen uit te wisselen en een gemeenschappelijke strategie uit te werken voor de monitoring van opgeloste zuurstof en cyanobacteriën.
- Ook is vastgesteld dat de communicatie tussen de operatoren vlotter verloopt, zodat problemen op het terrein kunnen worden aangepakt zonder via het Platform te passeren.

3.7. Diversen:

Na de gewestelijke verkiezingen werd het voorzitterschap van het Platform 'ad interim' overgenomen door Leefmilieu Brussel voor het grootste deel van het jaar 2019. De nieuwe wateradviseur van het kabinet-Maron is in januari 2020 aangetreden. Het Platform wordt echter nog steeds voorgezeten door Leefmilieu Brussel.

4. Samenvatting van de acties en discussies in 2020 in de themawerkgroepen

Deze werkgroepen moeten zoeken naar technische oplossingen op gewestelijk niveau bij de uitvoering van het waterbeleid en brainstormen over specifieke thema's.

4.1. WG Kwaliteit van de watermassa's:

In 2020 heeft deze werkgroep voornamelijk gewerkt aan de implementatie van de acties van het Waterbeheerplan 2016-2021 in verband met de kwaliteit van de watermassa's, in het bijzonder met betrekking tot de riolering van havenpercelen, het beheer van afvalwater van gebruikers van het kanaal, de installatie van drijvende eilanden in het kanaal, en de bescherming van het gebied voor de winning van water bestemd voor menselijke consumptie. Ook werden de eerste richtsnoeren gepresenteerd voor het maatregelenprogramma ter verbetering van de toestand van de watermassa's met het oog op het Waterbeheerplan 2022-2027. Voorts heeft de werkgroep informatie uitgewisseld over de verontreiniging van het kanaal met sedimenten, het opsporen van lekken in het rioleringsnet en zuurstofdalingen als gevolg van overstorten.

4.2. WG Regenwater/Overstromingen:

In 2020 werd een vergadering van de WG Overstromingen gehouden. Dit was een gelegenheid om met de wateroperatoren de structuur van het volgende Waterbeheerplan te bespreken. Deze structuur houdt in dat het thema regenwater en de uit te voeren maatregelen zich op verschillende gebieden situeren.

Er werd een toelichting gegeven bij de uitvoering van een strategie voor geïntegreerd regenwaterbeheer. In de maatregelen van het volgende plan wordt bijzondere aandacht besteed aan het beheer van 'kleine regenbuien'.

Bovendien zijn de wateroperatoren het erover eens dat de functie en de plaats van de gewestelijke stormbekkens moeten worden geïntegreerd in de visie van een stad die als spons fungeert. Het Platform van wateroperatoren wil werk maken van de inrichting van de openbare ruimte met regenwaterbeheer 'op de plek waar het valt'.

4.3. WG Carto:

In 2020 is de WG Carto twee keer bijeengekomen (een 'overzichtsvergadering' zonder de Haven van Brussel en een klassieke vergadering met de Haven van Brussel). De werkzaamheden op het gebied van dynamisch beheer werden voortgezet met de vaststelling van specifieke acties per vallei op basis van het overzicht dat in 2019 werd gerealiseerd. De BMWB heeft op basis van de gegevens van Flowbru een gegevensanalyse uitgevoerd voor de proefvallei van de Maalbeek. Het doel was eenvoudige regels te vinden om het dynamisch beheer al dan niet te activeren al naargelang van de verzadigingstoestand van de collectoren (onafhankelijk van de weersvoorspellingen). Vivaqua heeft een specifieke vergadering georganiseerd met zijn tegenhangers in Parijs voor feedback over de modulaire kleppen die op de proefsite van de Paruck zullen worden geïnstalleerd. De nieuwe cartografische diensten werden voorgesteld en door de operatoren besproken: nieuwe versie van SIGASS, BrugeoTool, BruWater, ArcGIS Online-project van de Haven.

4.4. WG Lex:

In 2020 werd er geen echte WG Lex gehouden. De juridische werkzaamheden waren toegespitst op een ontwerp van ordonnantie tot opnemings van sociale maatregelen in de ordonnantie van 20 oktober 2006. De juristen van Leefmilieu Brussel, Vivaqua en Brugel werden ingeschakeld om samen te werken in de marge van de WG Waterarmoede.

4.5. WG Droogte

In 2020 werden drie vergaderingen van deze nieuwe werkgroep gehouden. Zij brachten de wateroperatoren en Brussel Preventie & Veiligheid samen.

De doelstelling van het eerste project van deze werkgroep was om maatregelen voor te stellen om de risico's in verband met droogteperiodes aan te pakken, met name op basis van wat er op dit gebied in Vlaanderen en Wallonië bestaat. Er werden concrete voorstellen gedaan op het gebied van drinkwatervoorziening, de verbetering van de kennis over klimaatverandering en de toestand van de watervoorraden, de verbetering van de communicatie en het beheer van groene ruimten. Deze voorstellen worden momenteel uitgewerkt door Leefmilieu Brussel, zodat ze kunnen worden opgenomen in het toekomstige Waterbeheerplan 2022-2027.

5. Samenvatting van de acties en discussies van 2020 in werkgroepen per stroomgebied

Deze werkgroepen maken een bevoorrechte discussie tussen de wateroperatoren en de gemeenten mogelijk. Daarom wordt tijdens elke vergadering een rondetafelgesprek gehouden om de vroegere, huidige en toekomstige waterprojecten die op het grondgebied van elke gemeente zijn uitgevoerd, te bespreken. De vertegenwoordigers van de gemeenten kunnen zich laten vergezellen als ze dat opportuun achten.

Voor het jaar 2020 werden de wetswijzigingen aan elke werkgroep per stroomgebied voorgelegd: die van de kaderordonnantie water, de voorstelling van de nieuwe verordening 'niet-bevaarbare waterlopen', alsook de besluiten inzake waterwinning en stormbekkens.

Er werd ook informatie verstrekt over voorwaarden in verband met water van de projectoproep 'Klimaatactie' ter attentie van de Brusselse gemeenten en OCMW's. De projectoproep van Leefmilieu Brussel ondersteunt de ontwikkeling en operationalisering van lokale klimaatactiestrategieën via de uitvoering van ambitieuze projecten met een grote impact voor het klimaat, de biodiversiteit en het water, in overeenstemming met de gewestelijke prioriteiten. Deze vergaderingen boden ook de gelegenheid om de voortgang van de door Leefmilieu Brussel gesubsidieerde gemeentelijke projecten (via projectoproepen) te evalueren en om toekomstige projecten te bespreken.

Ten slotte werden de gemeenten ook op de hoogte gehouden van de ontwikkeling van het burgerparticipatieproces voor de opstelling van het volgende Waterbeheerplan.

5.1. WG Geleytsbeek: verenigt de vertegenwoordigers van de gemeenten Vorst, Ukkel en Sint-Gillis

De gemeenten in dit stroomgebied hebben gemeentelijke diensten die een coördinerende rol spelen voor watervraagstukken na terugkerende overstromingsproblemen; het zijn ook proactieve gemeenten in dit domein. De wateroperatoren worden door deze gemeenten aangesproken voor diverse projecten en werken die op hun grondgebied plaatsvinden: de follow-up van de ingebruikname van het stormbekken van de Ukkelbeek door Vivaqua (7 keer gevuld sinds de ingebruikname eind 2018/begin 2019), de voortgang van de werken langs de Ukkelbeek (Leefmilieu Brussel), de ontwikkelingen inzake regenwaterbeheer van de dreef langs Sint-Job (gemeente Ukkel), de conclusies van de hydrologische studie van het stroomgebied van de voor-Zenne (CRU 4), de hydrologische studie van de MIVB op de Neerstalse Steenweg, de vorderingen van de studie van het scheidingsnetwerk Calvaire (verbinding met de Zenne), de studie die werd uitgevoerd om de loop van de Elsbeek te vinden (gemeente Sint-Gillis) enz.

5.2. WG Molenbeek: verenigt de vertegenwoordigers van de gemeenten Ganshoren, Jette, Sint-Agatha-Berchem en Brussel-Stad

De werkgroepen per stroomgebied zijn meestal een gelegenheid voor de operatoren om de lopende projecten op de aan de vergadering deelnemende gemeentelijke grondgebieden nader toe te lichten.

Tijdens de WG Molenbeek kon Leefmilieu Brussel de vorderingen van zijn projecten in het kader van het blauwe netwerk voorstellen: de studie van de heraansluiting van de Molenbeek op de Zenne (door het plaatsen van kokers in de collector), de studie van het waterpad in het Jeugdpark, de verschillende debietstudies (moeras van Ganshoren, moeras van Jette en Koning Boudewijnpark), de aansluiting van de Sijsjesgaarde op het moeras van Jette, de aansluiting van het regenwater op de Laarbeek enz.

Het rondetafelgesprek tijdens deze vergadering heeft de Stad Brussel in staat gesteld de BMWB vragen te stellen over haar bestek voor het stormbekken voor de Molenbeek en technische problemen te bespreken. De gemeente heeft nog zones die geen riolering hebben. Momenteel biedt de stad deze bewoners de gratis lediging van beerputten aan.

5.3. WG Maalbeek: verenigt de vertegenwoordigers van de gemeenten Schaarbeek, Brussel-Stad, Sint-Joost, Etterbeek en Elsene

We merken op dat voor deze werkgroep de vertegenwoordigers van de gemeente Etterbeek systematisch afwezig zijn. Hierdoor kunnen de gewestelijke operatoren niet met deze gemeente van gedachten wisselen over het thema water.

Tijdens deze werkgroep hebben de gemeenten Schaarbeek en Brussel-Stad de voortgang voorgesteld van hun verschillende projecten voor de uitvoering van een geïntegreerd regenwaterbeheer op hun respectieve grondgebied.

De gemeente Schaarbeek heeft een beroep gedaan op de dienst Waterfacilitator om het regenwaterwater te verbeteren voor verschillende herinrichtingsprojecten op haar grondgebied: de Blauwewegelaan, de Louis Bertrandlaan, de Hamoiraan en de Maurannesquare. De gemeente heeft ook verschillende ideeën om het waterbeheer op haar grondgebied te verbeteren: invoering van premies (2021), nadenken over aanpassingen aan de GSV.

De Stad Brussel werkt aan verschillende projecten om een beleid voor geïntegreerd regenwaterbeheer te ontwikkelen: waterpremies voor inwoners, vergroening van de openbare ruimte, een studie over recuperatietanks, een studie over het potentieel van daken en de oprichting van een specifieke waterfacilitator voor de Stad Brussel.

De BMWB heeft van deze bijeenkomst ook gebruikgemaakt om enige toelichting te geven bij het project voor dynamisch beheer, dat momenteel wordt bestudeerd. Het doel is overstorten bij kleine regenbuien te beperken door de opslagvolumes dynamisch te optimaliseren. De Maalbeekvallei werd gekozen als proefproject om dit dynamisch beheer in te voeren. Het doel is om in 2020 verder te gaan met de studies en in 2021 met het proefproject. De resultaten in andere steden zijn zeer interessant voor wat de kosten/batenverhouding betreft.

5.4. WG Zenne/Neerpedebeek/Vogelzangbeek: die de vertegenwoordigers van de gemeenten Sint-Joost, Sint-Jans-Molenbeek, Brussel-Stad, Anderlecht, Evere en Koekelberg samenbrengt

Deze bijeenkomst vormt een gelegenheid voor Leefmilieu Brussel om informatie te delen met de gemeenten over de verschillende inrichtingswerken die in het stroomgebied van de Zenne worden uitgevoerd en/of gepland zijn:

- Paepsem: werkzaamheden voltooid, inhuldiging op 9 maart 2020
- Afronding van de aankoop van het terrein in de Gerijstraat (Eiland Sint-Helena)
- Afronding van de werf van Net Brussel
- Begin van de werkzaamheden Zenne Noord
- Lancering van de Maximiliaanstudie

Evenals de studies in het stroomgebied van de Neerpedebeek:

- Haalbaarheidsstudie: zwembijver: Mayfair
- Studie over de heraansluiting van de Neerpedebeek op de Zenne: gunning

En die in het stroomgebied van de Vogelzangbeek:

- Renovatie van de groene wandeling en opwaardering van de Erasmusvijver: vervuilingprobleem en regularisatieprocedure lopende
- Ruiming van vijvers in het CCN-natuurreservaat
- Zuunpark: aanleg van een vijver

5.5. WG Woluwe: verenigt de vertegenwoordigers van de gemeenten Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe, Oudergem en Watermaal-Bosvoorde

De vergaderingen over het stroomgebied van de Woluwe worden ook gekenmerkt door een grote mate van informatie-uitwisseling over de voortgang van de werkzaamheden en studies die worden uitgevoerd door de dienst Hydrografisch netwerk van Leefmilieu Brussel:

Leefmilieu Brussel heeft verschillende werkzaamheden uitgevoerd in het stroomgebied van de Woluwe:

- Visserijvijver: beplanting van de oevers. Andere projecten zijn in voorbereiding (bestrijding van eendenkroos, installatie van een beluchter, verbetering van het pad ...)
- Mellaertsvijvers: Drooglegging van de vijver in het kader van een geïntegreerd beheer en renovatie van bepaalde structuren
- Winterverlaging van de Grote Vijver in Bosvoorde
- Lindekemalemolen: renovatie van het rad
- Appelbloesemgaarde: herstel van de oevers en het pad
- Massartuin: herstel van de vijver (werken gerealiseerd)
- Zwanewijdebeek: evaluatie van een mogelijke aankoop van de percelen binnen het blok door Leefmilieu Brussel
- Lang- en Bemelvijver: ruiming (werken gerealiseerd)
- Overeenkomst Leefmilieu Brussel-Vivaqua over de koker onder de Tervurenlaan

Ook werd een overzicht gegeven van het verloop van de discussies over de opening van het domein van het Hertoginnedal. De gemeenteraden van Sint-Pieters-Woluwe en Oudergem hebben een motie aangenomen om de federale regering en de Koninklijke Schenking – de eigenaar van het domein – te vragen om het 'Woluwepad' van het domein Hertoginnedal te heropenen.

6. Conclusie en denk pistes voor 2021

Concluderend kan worden gesteld dat de verschillende vergaderingen van het Platform van de wateroperatoren van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, net als vele andere delen van de samenleving, werden verstoord door de gevolgen van de gezondheidscrisis van 2020. Er werden aanpassingen ingevoerd op het vlak van de organisatie en de werking. Het Platform van de wateroperatoren is nu een sterke en flexibele ontmoetingsplaats die ook in tijden van crisis doeltreffend en productief kan blijven.

Voor het jaar 2020 is het Platform tevreden met de volgende vorderingen:

- De gecoördineerde inspanningen van de operatoren om de overstorten van stormwater en de rechtstreekse lozingen van afvalwater in het hydrografisch net te verminderen
- De invoering van een burgerparticipatieproces voor de uitwerking van het volgende Waterbeheerplan
- De uitnodiging van Aquafin op een van de vergaderingen van het Platform, wat heeft geleid tot betere interregionale relaties

De werkzaamheden van het jaar 2021 zullen voornamelijk in het teken staan van de voortgang van het volgende Waterbeheerplan 2022-2027. De vertraging die in 2020 is opgelopen bij de opstelling hiervan, zal worden doorgeschoven naar 2021.

Voor het komende jaar is het aangewezen dat het Platform de dynamiek van de vergaderingen per stroomgebied verbetert en de rol van elke operator verduidelijkt. De Brusselse gemeenten komen naar de vergadering met specifieke problemen en de prioriteiten zijn niet dezelfde van het ene stroomgebied tot het andere.

Een van de mogelijke ambities van het Platform voor het jaar 2021, is ook dat deze ontmoetingsplaats tussen de verschillende instanties in het domein water (opnieuw) een plaats wordt voor technische discussies om beleidskeuzes en standpunten naar voren te brengen.